

Zeolite'06 – 7-ма Международна конференция по находища, свойства и приложение на природни зеолити

Поредната 7-ма Международна конференция на INZA (International Natural Zeolite Association, наследник на предишния Международен комитет по природни зеолити – ICNZ) беше организирана и проведена от 16 до 21 юли 2006 г. в гр. Сокоро, щат Ню Мексико, САЩ. Домакин на научната проява беше New Mexico Tech (New Mexico Institute of Mining and Technology).

Първата конференция от този род беше проведена в Тюсън, Аризона, САЩ през 1976 г. (Zeolite'76). Следват конференциите в Будапеща, Унгария (Zeolite'85), Хавана, Куба (Zeolite'91), Боизи, Айдахо, САЩ (Zeolite'93), Ишия, Неапол, Италия (Zeolite'97) и Солун, Гърция (Zeolite'02). Между конференциите Zeolite'93 и Zeolite'97 беше проведена и Международната зеолитна среща – Sofia'95, в която участваха около 140 представители на 29 страни от петте континента. Конференцията Zeolite'06 в Сокоро имаше подобно представителство – около 150 делегати от 30 страни.

Програмата: конференцията в Сокоро беше проведена в 4 раздела – симпозиум „250 години на науката за природните зеолити“; симпозиум „Наследството на проф. Фред Мъмpton“ в памет на доайена на научното общество по природни зеолити в света; поканени доклади и научни доклади.

Заседанията в научната програма бяха тематично обособени в следните симпозиуми:

- Генезис и находища на природни зеолити;
- Минералогия на природни зеолити;
- Нови и иновационни приложения на природни зеолити;
- Моделиране на зеолитни повърхности и процеси;
- Термодинамика, йонен обмен и характеристика;
- Приложения на природни зеолити в екологията;
- Приложения на природни зеолити в селското стопанство (земеделие и животновъдство);
- Контрол на радиоактивното замърсяване с използване на зеолити.

Българското участие: в работата на конференцията Zeolite'06 участваха и български учени – д-р Росица Иванова (Геологически институт, БАН), инж. Николай Попов (Институт по криобиология) и д-р Огнян Петров (ЦЛМК, БАН). От тях бяха представени следните постерни доклади, които предизвикаха определен интерес и дискусии:

Popov, N., Y. Yanev, Tz. Iliev, T. Popova: Clinoptilolite pyroclastic rocks from Oaxaca (South Mexico) – A mineralogical and technological study (presented in the Symposium “Zeolite Formation and Occurrence”)

Ivanova, R., S. Gier: Zeolites and associated clay minerals from the altered Sheinovets caldera ignimbrites (Eastern Rhodopes, Southern Bulgaria) (presented in the Symposium “Zeolite Formation and Occurrence”).

Kostov-Kytin, V., S. Ferdov, B. Mihailova, O. Petrov: Hydrothermal synthesis of microporous titanosilicates (presented in the Symposium “Mineralogy of Natural Zeolites”).

Yoleva, A., O. Petrov, S. Djambazov, O. Malinov, D. Stoycheva: Clinoptilolite in volcanic neck structure near Kravevo deposit, Haskovo region (Bulgaria), (presented in the Symposium “Thermodynamics, Ion Exchange, and Characterization”).

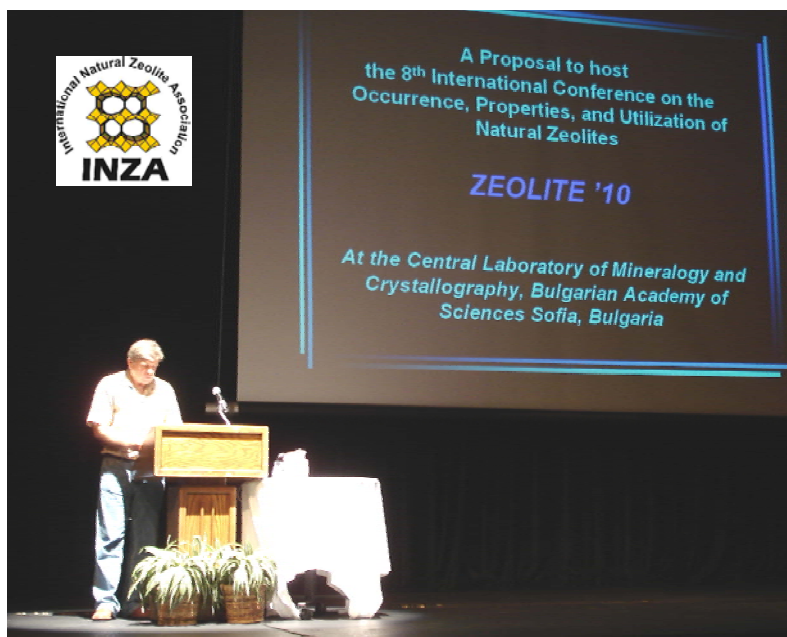
Chakalov, K., T. Popova, K. Mitov, O. Petrov, E. Filcheva: A model for the impact of ferritized clinoptilolite on flooded soils, (presented in the Symposium “Zeolites in Agriculture and Animal Nutrition”).

Симпозиум „Наследството на проф. Фред Мъмpton“: Това беше една много емоционална сесия в памет на доайена на научното общество по природни зеолити в света. Бяха изнесени доклади от учени от различни страни, в които се отдаваше заслужена почит и признание на предал на зеолитната кауза учен. От българска страна беше изнесен докладът „Фред Мъмpton и България: срещи и дискусии с български учени“ (Г. Киров, О. Петров).

Проф. Мъмpton непрестанно е проявявал интерес към българските зеолитни находища, изследванията на българските учени и особено приложните тестове и използването

Посещение на кариерата на зеолитното находище „St. Cloud“

Представяне на официалното предложение за домакинство на Zeolite'10 в София през 2010 г.

на зеолитна суровина в промишлеността в България. Фред Мъмптон посети България 4 пъти — за първи път през 1973 г., непосредствено след установяването на значителните български зеолитни находища. Ерудицията и ентузиазмът му впечатлиха тогава българските изследователи на природни зеолити и им даде увереност в работата по изучаването и приложението на тази важна суровина. При следващата си визита през 1985 г., непосредствено след конференцията Zeolite'85 в Будапеща, той имаше възможността да види и оцени резултатите от българския принос в изследването на природните зеолити (клинтоптитололитовите находища в Източните Родопи). Особено беше впечатлен от базираната на зеолитов субстрат оранжерия близо до гр. Пловдив. Последната му визита беше през 1995 г. по време на зеолитната конференция в София — Sofia'95, за организирането на която той оказва неоценима помощ.

През целият този период от около 30 години българските изследователи имаха привилегиата непрекъснато и успешно да сътрудничат с проф. Мъмптон и да черпят от неговата ерудиция.

Важен момент от работата на конференцията в Соко-ро бяха поредицата от заседания на Изпълнителния комитет на Международната асоциация по природни зеолити (INZA) и взетите решения, които по-късно бяха представени за гласуване на заключителното заседание на участниците в тази научна проява. Сред тях по-важните решения бяха:

— Обсъждане и приемане на устава на Международната асоциация по природни зеолити (приет единодушно);

— Учредяване на почетна награда на името на проф. Фредерик Мъмптон за учени с изключителен принос за изучаването на природните зеолити. Първите удостоени бяха д-р Шепърд (САЩ) и проф. Минато (Япония);

— Избор на нови членове на Изпълнителния комитет (съгласно член IV на устава). Единодушно беше одобрен новият състав както следва:

Президент — проф. П. Мисаелидис, Гърция
 Вицепрезидент — проф. А. Лангела, Италия
 Секретар — д-р Д. Чернев, САЩ
 Членове: проф. А. Р. Руиз-Гонзалес, Куба, проф. П. Нюхоф, САЩ, проф. П. Капелети, Италия, д-р Д. Бокич, САЩ, проф. П. Залба, Аржентина, С. Чипера, САЩ, проф. М. Окамото, Япония, проф. П. Лего, Великобритания
 Асоциирани членове: д-р О. Петров, България, проф. К. Колела, Италия.

— Организирано на следващата конференция през 2010 година (Zeolite'10).

Непосредствено преди конференцията в Соко-ро към мен бяха направени няколко запитвания от членове на Изпълнителния комитет на Международната асоциация по природни зеолити дали бих се ангажирал с организирането на следващата конференция Zeolite'10 в България. Убедени, че нашата страна е подходящ домакин, такъв въпрос зададох проф. Мисаелидис, проф. Нюхов и тогавашният президент — проф. Биш. Предварително се допитах до много колеги от различни институти и университети в София, изучаващи зеолитите във всичките им аспекти. Единодушно беше мнението, че това е изключителна възможност и чест за българското зеолитно общество и за България. Ето защо подготвих официално предложение за това домакинство през 2010 г. и го представих на заключителното заседание на конференцията в Соко-ро. Там бяха обсъждани и други две предложения (неофициални) на Италия и Австралия. За наша радост нашата кандидатура беше единодушно подкрепена, както от членовете на Изпълнителния комитет, така и от всички делегати. Предстои ни отговорна дългогодишна работа, но опитът от организирането на Международната зеолитна среща в София — Sofia'95 е значителен и това ни кара да бъдем уверени в успеха.

Пълна информация за Международната асоциация по природни зеолити, нейната структура и активност, бази данни, членуващи учени, организации и бизнес партньори, връзка с важни интернет портали може да се намери на електронен адрес: <http://icnz.lanl.gov/>

Огнян Петров
 Централна лаборатория по минералогия
 и кристалография „Акад. Ив. Костов“, БАН